

В. Данюк, А. Тельнов, С. Решміділова
«Організація праці.
Навчальний посібник»

Глобалізація економічного простору, насиченість ринків товарами та послугами, скорочення життєвого циклу досягнутих конкурентних переваг зумовлюють потребу в обґрунтуванні нових підходів до формування стратегії підприємства, яка сприяла б забезпеченню сталої конкурентоспроможності.

Винятково важлива роль у досягненні високої конкурентоспроможності підприємства належить персоналу. На сучасному етапі розвитку економіки України великого значення набуває питання практичного застосування ефективних методів управління персоналом. Зокрема, передумовою ефективного господарювання підприємств є належна організація трудової діяльності його працівників. Професійна компетентність керівників підприємства, вдала координація роботи виробничих підрозділів, погодження ділових завдань і конкурентних дій на кожному рівні організації — все це сприяє запровадженню в її діяльність новітніх прийомів і методів праці, поліпшенню якості праці, раціоналізації трудо-

вих процесів, досягненню високого рівня організації праці. Саме про це і йдеться в новому навчальному посібнику «Організація праці»*, в якому здійснено ретроспективний аналіз становлення та розвитку теорії організації праці, з позицій системного підходу висвітлено її теоретико-методологічні аспекти, охарактеризовано сучасний стан організації праці в Україні. Привертає увагу акцентування на важливості організації праці в сукупному процесі виробництва, погляд авторів на взаємовпливи організації праці та корпоративної культури, організаційної поведінки, якості праці.

Стан організації праці на підприємстві, її ефективність пов'язані головним чином з організаційною та професійною компетентністю працівників. Автори зауважують, що висококваліфікований, компетентний персонал є основою конкурентною перевагою будь-якого підприємства, тому навчання працівників вважається одним із найважливіших завдань організації праці. Заслуговує на увагу детальна характеристика методів навчання різних категорій працівників, наголошування на нові технології професійного розвитку, керування процесами навчання персоналу на підприємстві.

Варта підтримки позиція авторів щодо розмежування категорій «мотивація» та «мотивування». Мотивація визначає трудову поведінку працівника, є особистим, внутрішнім спонуканням. Тоді як мотивування у посібнику розглядається як комплексний зовнішній вплив на працівників із метою формування у них стійкої мотивації до праці. Такий вплив передбачає застосування не лише матеріальних засобів активізації трудової поведінки, а й створення належних умов праці, навчання працівників, поєднання інтересів персоналу із загальнокорпоративними інтересами, стратегічними пріоритетами підприємства.

Значну увагу у посібнику приділено питанням регулювання в організації праці, плануванню і контролю виконання виробничих завдань, аналізу та проектуванню трудових процесів. Організація та обслуговування робочих місць на підприємстві мають здійснюватися на засадах системного підходу, що забезпечує раціональніше використання резервів виробничого потенціалу, підвищення продуктивності праці та виробництва в цілому.

Формування соціально орієнтованої ринкової економіки в Україні потребує нових методологічних підходів щодо ролі людського фактора у виробничому процесі. Автори посібника зазначають, що інвестиції у розвиток персоналу є більш пріоритетним завданням, ніж фінансування технічного переозброєння виробництва. Досягнення стратегічних цілей підприємства реалізується через поєднання інтересів власника і найманого персоналу, передумовою якого є поліпшення якості трудового життя працівників.

Заслуговує на увагу позиція авторів щодо системного підходу до аналізу стану організації праці на підприємстві. Відрізняється інноваційністю запропонована у посібнику відповідна схематична модель. Виокремлення та обов'язковість якісного та кількісного аналізу стану організації праці дозволить реалізувати на підприємстві комплексний повномасштабний моніторинг, виявити резерви покращення організації трудової діяльності. Завершеність такого аналізу досягається запровадженням системи показників для дослідження економічної та соціальної ефективності організаційних нововведень.

Варто підкреслити, що посібник містить значний обсяг інформації практичного спрямування, характеризується авторським підходом до розкриття категорій, висвітлення навчального матеріалу дисципліни.

Навчальний посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки України для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Водночас він буде цікавим та корисним і для працівників промислових підприємств — практиків у сфері організації праці.

Р. Смоленюк,
кандидат економічних наук
Хмельницький економічний університет

*Організація праці: навч. посіб. / В. М. Данюк, А. С. Тельнов, С. Л. Решміділова [та ін.]; за заг. ред. В. М. Данюка. — К.: КНЕУ, 2009. — 332 с.